

Lucas Borges Díez.....**un**
Claudia Román Freijeiro.....**dous**
Andrea García Vilas.....**tres**
Carmen García Iglesias.....**catro**
Tania Álvarez Ramos.....**cinco**
Saray Vila Cid.....**seis**
Ana María González Dafonte.....**sete**
Jaime Núñez López.....**oito**
Laura Bragado Ojea.....**nove**
Paloma Fernández Martínez.....**dez**
Estefanía Pereira Pinto.....**once**
Raquel García Bragado.....**DOCE**

CULPABLE

adaptación de "12 Angry Men", de Reginald Rose.

Coa colaboración de **Andrea González Rodríguez** e **Alexandre Alonso Cela**.

SPASMO 2010-11

Grupo de teatro do Santa Irene

Na obra obsérvanse diferentes tipos de comportamentos e de roles que van desempeñando cada un dos membros do xurado; vemos así características da súa personalidade e experiencias da súa vida que inflúen á hora de xulgar a culpabilidade do acusado.

Na obra, a cada membro do xurado asígnaselle un número segundo a súa posición desempeñando o seguinte rol:

· Xurado 1

Un home común, impresionado pero tamén presionado por a responsabilidade que o estado colocou sobre os seus ombreiros ao nomealo presidente do xurado; trata de ser moi formal e respectuoso, e aínda que non é moi brillante na resolución dos problemas que xorden nunha discusión dáse a respectar.

· Xurado 2

Muller tímida e sen personalidade definida, dubida constantemente e isto fai difícil que manteña unha opinión propia; persuádeselle facilmente, polo que a súa opinión será case sempre a mesma que a da última persoa que falou.

· Xurado 3

É unha muller dun carácter moi forte, pode ser brusca e terca ata caer na agresividade; é malhumorada e non lle gusta escoitar outra opinión distinta á dela, está afeita a impor a súa forma de pensar sen importar as consecuencias.

· Xurado 4

Muller de boa posición económica, desenvólvese e fala con elegancia; é moi analítica ata o punto de parecer moi “cuadrículada”; a súa sorte nos negocios lévaa a sentirse, en ocasións, superior aos demais.

· Xurado 5

Unha muller gris, tímida e calada, de extracción social baixa, afeita a cumprir coas normas da sociedade na que vive e traballa sen máis; cústalle relacionarse coa xente e a súa falta de personalidade provoca que lle falten ao respecto.

· Xurado 6

Muller forte, honesta, práctica e traballadora; adoita cumprir co seu traballo sen meterse en problemas, polo que sempre se aten aos feitos; non soporta á xente irrespectuosa e groseira.

· Xurado 7

Charlatana, presumida e fachendosa, pero sen dúbida agradable no seu traballo como vendedora; ten cousas mais importantes que facer que sentar a deliberar nunha sala de xurados; é de temperamento explosivo e sempre está segura do que di aínda que en realidade non saiba do que está falando.

· Xurado 8

Calado e reflexivo, sempre trata de ver o outro lado da situación; é un home de principios polo que valora moito a vida; cre firmemente na xustiza e tratará de loitar sempre para conseguir que se cumpra.

· Xurado 9

Unha relixiosa, vive o compromiso da súa fe; o seu credo relixioso esíxelle que loite polos ideais da súa fe, que considera ideais da humanidade. Síntese violenta como xurado dunha causa que pode levar ao acusado á pena capital, pero cumpre co seu deber cívico.

· Xurado 10

Unha muller amargada e molesta coa vida; é intolerante, só valora a súa vida e non respecta credo, sexo ou idade; é unha muller frustrada que sabe que nunca será importante, polo que se desquita cos máis débiles.

· Xurado 11

Unha estranxeira, é humilde e está agradecida co país que lle abriu as portas, non tolera a inxustiza e os malos tratos xa que ela padeceu isto, polo que sempre está disposta a dialogar con tal de alcanzar un acordo xusto.

· Xurado 12

Unha publicista, enxeñosa e agradable; ve ás persoas como números, estatísticas e porcentaxes polo que non é fácil que entenda o lado humano das cousas; é unha verdadeira representante do mundo das axencias de publicidade e o consumo en masa, aínda que no fondo é unha boa persoa.

“12 HOMES SEN PIEDADE”, é unha famosa película (1957) dirixida por Sidney Lumet; sempre foi unha das favoritas do seu actor principal, Henry Fonda. Fonda encabeza un reparto que funciona do mesmo xeito que o guión, como un mecanismo de relojería. Ao final, un ten a sensación de asistir a algo máis que unha gran película. Unha desas experiencias das que sacar algo en limpo, unha lección de vida. Unha obra mestra.

“12 homes sen piedade”, narra a historia dos compoñentes dun xurado, doce homes, que se retiran a reflexionar sobre o que parece un sinxelo e claro caso de asasinato (un mozo matou ao seu pai). Cando parece que non van tardar demasiado en decidir un veredicto, un deles non o ten tan claro: ten o que se chama unha dúbida razoable, aquela que impide ditaminar que o acusado é culpable. Exporá os seus argumentos e pedirá unha nova votación para ver se alguén máis o pensou. Aos poucos as dúbidas comezan a xurdir.

Practicamente toda a acción transcorre na sala de deliberación. Reginal Rose vai creando na obra orixinal unha sensación de claustrofobia acorde coa psicoloxía dos personaxes. O espectador vese inmerso nunha historia sobre a que case non ten datos, pero que se van descubrindo e desvelando na medida en que a obra avanza. Un a un, os personaxes van descubrindo as súas cartas, e pronto dámonos conta daqueles aos que verdadeiramente lles preocupa o caso e tómanse con seriedade a responsabilidade que recaeu sobre eles, e aos que todo impórtalles un comino. Un claro reflexo da vida real.

Os doce compoñentes do mencionado xurado representan ao ser humano en xeral. Acertado é o detalle de que non sabemos os seus nomes; ou ben se dirixen entre eles polo seu número de membro do xurado, ou ben pola súa profesión. Hai desde un arquitecto ata un publicista, pasando por un adestrador de fútbol, un contable, un vendedor, etc. Xente normal coa que é moi fácil identificarse; salvo quizá a do arquitecto, papel que lle vén como anel ao dedo a Henry Fonda na película de Lumet, pois parece posuír a verdade absoluta, algo que se existe é moi difícil de alcanzar. Unha persoa recta, reflexiva, compasiva, intelixente, e que a súa inquietude faille pensar máis que os demais, algo que fará que os acontecementos vindeiros tomen un curso ben distinto. Un curso no que prexuízos de todo tipo saen antes de que chegue o inevitable final, e todo porque a maioría dos personaxes, son incapaces en principio de deixar ao carón as experiencias persoais (un deles é racista coa xente de igual condición social que o acusado só porque tivo un par de encontronazos con eles). Todos eses puntos de vista son desmontados cada vez que un vaise unindo á causa que o arquitecto (é casualidade a profesión do personaxe?) encabeza. E o espectador conmóvese ante cada nova pista descuberta, ante cada novo prexuízo. Ao final queda a verdade, fíxose xustiza e a sensación de facer o correcto, aínda que para chegar a iso cada un tomou camiños distintos.

Pero sen dúbida, o mellor recordo que moitos temos da obra foi a versión teatral que fixo TVE en Estudio 1. Aquí dirixiuna Gustavo Pérez Puig en 1973. O reparto foi de luxo, empezando por Fernando Delgado, continúa o dream team con José Bódalo, José María Roderó, Ismael Merlo, Jesús Púente, Rafael Alonso, Carlos Lemos, Antonio Casal, Luís Prendes, Manuel Alexandre (ata aquí todos falecidos), Sancho Gracia e Pedro Osinaga.

***12 Angry Men*, titulada en castelán como “*Doce hombres sin piedad*” (España) ou “*Doce hombres en pugna*” (Latinoamérica), é unha obra teatral escrita por Reginal Rose.**